

Dr. Mustafa Cemil Kara

**TEORİDE VE UYGULAMADA
VERGİ ANLAŞMASI VE MÜZAKERELERİ**

onikilevha
TMMOB İKTİSADİ KİMYA SEKTÖRÜ MÜHÜRÜ

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ	VII
SİMGE VE KISALTMALAR DİZİNİ	XIII
GİRİŞ.....	1

BİRİNCİ BÖLÜM VERGİ ANLAŞMASININ TEMEL KAVRAMLARI VE TARİHSEL GELİŞİMİ

1.1. Vergilendirme Yetkisi	5
1.2. Vergilendirme Yetkisinin Sınırlandırılması	8
1.3. Vergilendirme İlkeleri	9
1.3.1. Kaynak İlkesi	9
1.3.2. Mukimlik İlkesi	10
1.3.3. Uyruluk İlkesi	11
1.3.4. Vergilendirme İlkelerinin Türkiye’de Uygulanması	11
1.4. Uluslararası Çifte Vergilendirme ve Türleri	13
1.4.1. Uluslararası Ekonomik Çifte Vergilendirme	14
1.4.2. Uluslararası Hukuksal Çifte Vergilendirme	15
1.4.2.1. Tam Mükellefiyetler Arasında Çakışma	17
1.4.2.2. Tam Mükellefiyetle Dar Mükellefiyet Arasında Çakışma	18
1.4.2.3. Dar Mükellefiyetler Arasında Çakışma	18
1.4.3. Uluslararası Hukuksal Çifte Vergilendirmeyi Önleme Yolları	19
1.4.3.1. Tek Taraflı Önleme Yolları	19
1.4.3.2. İki Taraflı Önleme Yolları	21
1.4.3.3. Çok Taraflı Önleme Yolları	22

1.5. Uluslararası Çifte Vergilendirmeme	23
1.6. Vergi Anlaşmasının İşlevsel Yönü	25
1.7. Vergi Anlaşmasının Hukuksal Statüsü	27
1.8. Vergi Anlaşmasında Tarihsel Arka Plan	30
1.8.1. Milletler Cemiyeti Katkıları	31
1.8.2. Birleşmiş Milletler Katkıları	32
1.8.3. Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Örgütü Katkıları	33
1.8.4. Genel Değerlendirme	34

İKİNCİ BÖLÜM

VERGİ ANLAŞMASINDA

VERGİLENDİRME HAKKININ PAYLAŞIMI

2.1. Yorum Notları, Çekinceler ve Yorum Beyanları	37
2.2. OECD Model Vergi Anlaşması Ana Metni	39
2.2.1. Vergi Anlaşmasının Başlığı ve Önsözü	39
2.2.2. Vergi Anlaşmasının Kişiler Bakımından Kapsamı	40
2.2.3. Vergi Anlaşmasının Vergiler Bakımından Kapsamı	42
2.2.4. Vergi Anlaşmasında Genel Tanımlar	45
2.2.5. Vergi Anlaşmasında Mukim Kavramı ve Vergilendirmedeki Rolü	47
2.2.6. Vergi Anlaşmasında İş Yeri Kavramı ve Vergilendirilmesi	51
2.2.7. Vergi Anlaşmasında Gayrimenkul Varlık Gelirinin Vergilendirilmesi	60
2.2.8. Vergi Anlaşmasında Ticari Kazançların Vergilendirilmesi	65
2.2.9. Vergi Anlaşmasında Uluslararası Gemi ve Hava Taşımacılığının Vergilendirilmesi	72
2.2.10. Vergi Anlaşmasında Bağımlı Teşebbüslere Olan Yaklaşım	77
2.2.11. Vergi Anlaşmasında Temettülerin Vergilendirilmesi	82
2.2.12. Vergi Anlaşmasında Faiz Ödemelerinin Vergilendirilmesi	91

2.2.13. Vergi Anlaşmasında Gayrimaddi Hak Bedellerinin Vergilendirilmesi	96
2.2.14. Vergi Anlaşmasında Sermaye Değer Artış Kazançlarının Vergilendirilmesi	111
2.2.15. Vergi Anlaşmasında Serbest Meslek Kazançlarının Vergilendirilmesi	115
2.2.16. Vergi Anlaşmasında Ücret Gelirlerinin Vergilendirilmesi	122
2.2.17. Vergi Anlaşmasında Yöneticilere Yapılan Ödemelerin Vergilendirilmesi	125
2.2.18. Vergi Anlaşmasında Sanatçı ve Sporcuların Vergilendirilmesi	127
2.2.19. Vergi Anlaşmasında Emekli Maaşlarının Vergilendirilmesi ...	132
2.2.20. Vergi Anlaşmasında Kamu Hizmetinin Vergilendirilmesi.....	136
2.2.21. Vergi Anlaşmasında Öğrencilerin Vergilendirilmesi	138
2.2.22. Vergi Anlaşmasında Diğer Gelirlerin Vergilendirilmesi.....	140
2.2.23. Vergi Anlaşmasında Servetin Vergilendirilmesi.....	142
2.2.24. Vergi Anlaşmasında Çifte Vergilendirmeyi Önleme Yöntemleri	143
2.2.24.1. İstisna Yöntemi	144
2.2.24.2. Mahsup Yöntemi	146
2.2.25. Vergi Anlaşmasında Ayrımcılığın Yapılmaması	151
2.2.26. Vergi Anlaşmasında Karşılıklı Anlaşma Usulü.....	156
2.2.27. Vergi Anlaşmasında Bilgi Değişimi	160
2.2.28. Vergi Anlaşmasında Tahsilatta Yardımlaşma	169
2.2.29. Vergi Anlaşmasında Diplomatik Temsilciler ve Konsolosluk Memurlarının Durumu	175
2.2.30. Vergi Anlaşmasında Menfaatlere Hak Kazanma Hükümleri..	175
2.2.31. Vergi Anlaşmasında Hükümranlıkta Genişleme Hükümü	178
2.2.32. Vergi Anlaşmasının Yürürlüğe Girmesi	179
2.2.33. Vergi Anlaşmasının Yürürlükten Kalkması.....	180

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM
VERGİ ANLAŞMASI MÜZAKERELERİ VE
TÜRKİYE UYGULAMASI

3.1. Vergi Anlaşması Müzakereleri Öncesi Hazırlık Faaliyetleri.....	182
3.1.1. Ülke Vergi Anlaşması Modellerinin Geliştirilmesinin Önemi. 183	
3.1.2. Vergi Anlaşması Müzakereleri Hazırlıklarının Önemi.....	185
3.1.3. Türkiye'nin Vergi Anlaşması Müzakereleri Öncesi Hazırlıkları	196
3.2. Vergi Anlaşması Müzakerelerinin Yürütülmesi.....	197
3.3. Vergi Anlaşması Müzakereleri Sonrası Faaliyetler	205
3.3.1. Türkiye'nin Vergi Anlaşması Müzakereleri Sonrası Faaliyetleri	213
3.3.2. Türkiye'de Vergi Anlaşmasının Yasalaşma Süreci	215
SONUÇ	217
KAYNAKÇA.....	219